

Έτσι όπως διαμορφώνονται οι συνθήκες στη χώρα μας, αυτό το «αίσιον και ευτυχές το νέον έτος» ακούγεται περισσότερο ως ειρωνεία και λιγότερο σαν στιδήποτε άλλο.

Ότι θα είναι μια περίοδος δοκιμασιών, αναμετρήσεων και οδύνης είναι παγκοίμως κατανοητό. Αυτό που θα προκύψει στο τέλος του έτους είναι άδηλο, όπως και τι θα

κληροδοτήσει στην επόμενη χρονιά.

Σε κάθε περίπτωση, περιθώρια αισιοδοξίας δεν υπάρχουν πολλά. Αιτία, όχι μόνο η δεινή οικονομική κατάσταση τόσο της Πολιτείας όσο και των πολιτών, αλλά κυρίως η αβεβαιότητα για το αν όλα όσα χαρακτηρίζονται ως μέτρα οδυνηρά θα οδηγήσουν προς την ανάκαμψη ή την ολοκληρωτική κατάρρευση. Αν μάλιστα συμβεί το δεύτερο πως ακριβώς θα εκδηλωθεί; Τι θα συμβεί;

Το μεγάλο ερωτηματικό είναι ότι βιώνουμε μια κατάσταση χωρίς καμιά πρότερη εμπειρία. Εν ολίγοις αποτελούμε μια παγκόσμια, τρόπον τινά, πρεμιέρα. Πλήρες μέλος οικονομικής και πολιτικής ένωσης, με διψήφια ελλειμματικούς προϋπολογισμούς, σε αδυναμία να δανειστεί, νομισματικά συνδεδεμένο σε ένα ισχυρό νόμισμα, που να κινδυνεύει με πτώχευση, όπου προφανώς γίνεται και ένα σπεκουλάρισμα είναι ένα πεδίο πειραματικό.

Ο πληθυσμός και η ηγεσία του, πέρα από τα όποια σοβαρά λάθη διέπραξαν, ή, οδηγήθηκαν στο να διαπράξουν, δείχνουν να έχουν μετατραπεί σε ένα εργαστήριο όπου ελέγχονται, δοκιμάζονται πολλά, όπως:

Οι αντιδράσεις, των πολιτικών εταίρων της Ευρωπαϊκής ένωσης,

Το ένστικτο των «διεθνών αγορών» (τι ωραίος μη όρος;),

Την ανακλαστική αντίδραση των μαζών,

Την αντοχή κάθε είδους συστημάτων, και

Την μελέτη των λαϊκών αντιδράσεων.

Σε όλη αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα είναι αμφίβολο αν ο πολίτης έχει επιλογές. Πέρα από μια αμυντική τακτική, από μια οικονομική συστολή δεν του μένουν άλλες. Για κάποιους θα αποτελέσει την αφορμή, για σημαντικές αλλαγές στη ζωή τους. Όπως μετανάστευση ή μετεγκατάσταση στη γενέτειρα γη ή στη γη των προγόνων τους, αλλαγή επαγγέλματος, γνωριμία με το δέος της μακρόχρονης ανεργίας, φλερτ με την κατάθλιψη.

Δεν θα είναι εύκολα και ας μην διαπράττουμε το ολισθήμα να συγκρίνουμε με άλλες δύσκολες εποχές. Όπως με τη δεκαετία του '40 ή του '50 ή ακόμα με τον μεσοπόλεμο και τις μαζικά αποκλεισμένες ομάδες του πληθυσμού, κυρίως λόγω πολιτικών φρονημάτων. Όχι ότι εκείνες οι εποχές ήταν πιο εύκολες. Όχι. Αλλά υπήρχαν δυο ενθαρρυντικές συνιστώσες. Η μια είναι ότι ο κόσμος ήταν συνηθισμένος στα δύσκολα, στα ανάποδα, αναπτύσσοντας αντίστοιχη μαχητικότητα αλλά και συντροφικότητα ενώ η δεύτερη είναι ότι η κάθε ελπίδα φαινόταν πιο καθαρά πιο κοντά, ιδιαίτερα όταν ακουμπούσε σε όνειρα που κάπου αλλού είχαν γίνει πρακτική.

Η απογοήτευση για κάποιους δεν είναι ότι έζησαν, στο μεταξύ, την κατάρρευση του υπαρκτού, σοσιαλισμού. Είναι, για όλους τους υπόλοιπους, ότι ζουν και την κατάρρευση του υπαρκτού μετακαπιταλισμού.

Μέσα σε αυτό το σκοτεινό περιβάλλον, σκοτεινό τουλάχιστον για όσους αγωνιούν σκεπτόμενοι, μια ρήση του Oscar Wilde μπορεί να δώσει κουράγιο.

«Αυτό που μας φαίνεται σαν πικρή δοκιμασία, συχνά είναι □ κεκαλυμμένη ευλογία.»